

Kursplan

Fakulteten för konst och humaniora

Institutionen för kulturvetenskaper

1GGÄ05 Geografi I - inriktning mot arbete i årskurs 7-9, ämne 2, 30 högskolepoäng

1GGÄ05 Geography I - for lower secondary school teachers, 30 credits

Huvudområde

Geografi

Ämnesgrupp

Utbildningsvetenskap teoretiska ämnen

Nivå

Grundnivå

Fördjupning

G1N

Fastställande

Fastställd 2012-01-09

Senast reviderad 2013-06-17 av Fakulteten för konst och humaniora. Rev. av mål.

Kursplanen gäller från och med höstterminen 2013

Förkunskaper

Grundläggande behörighet samt Engelska B, Matematik B, Samhällskunskap A.

(Områdesbehörighet 6c.Särskild behörighet för undervisningsämnet: Matematik B)

Mål

Övergripande förväntade studieresultat för kursen som helhet:

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna:

- urskilja och redogöra för grundläggande drag i lärarprofessionen i förhållande till ämnesstudier
- identifiera och formulera ämnesdidaktiska frågeställningar i relation till de verksamhetsområden utbildningen förbereder för
- urskilja och redogöra för centrala begrepp i geografiämnet
- värdera hållbar utveckling ur ett flertal geografiska perspektiv
- grunderna i att inhämta, bearbeta och presentera kulturgeografisk information i både skriftlig och muntlig form
- urskilja och redogöra för centrala naturgeografiska processer relevanta för påverkan på landskapsformer och klimat

- redogöra för samhällsliga förändringsprocesser och relatera dessa till hur de påverkar stads- och kulturlandskap samt befolkning
- förstå och tillämpa enklare former av geografiska informationssystem (GIS)
- urskilja och redogöra för centrala processer och konsekvenser för global ojämn socioekonomisk utveckling
- tillämpa didaktiska teorier och lärprocesser och värdera styrdokument
- värdera perspektiv som stärker verklighetsanknytningen i undervisningen
- använda förvärvade kunskaper och färdigheter för att planera undervisning i årskurs 7-9 alternativt årskurs 4-6
- värdera utgångspunkter för lektionsplanering utifrån kursinnehållet

Förväntade studieresultat för delkurs 1, Världsbild, kartor och GIS, 3 högskolepoäng/ECTS

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna:

- redogöra för användningen av enklare former av geografiska informationssystem
- redogöra för olika sätt att betrakta, kartera och representera världen
- övergripande redogöra för geografiämnets innehåll och utveckling inklusive ämnets utveckling i skolan

Förväntade studieresultat för delkurs 2, Naturlandskapet och klimatet, 6 högskolepoäng/ECTS

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna:

- översiktligt redogöra för naturlandskapets geologiska bakgrund och uppkomst
- översiktligt redogöra för för inlandsisens processer och påverkan på landskapet
- redogöra för olika bergarts- och jordartsområden i Sverige
- förklara grundläggande meteorologiska processer samt grunderna för jordens olika klimatområden

Förväntade studieresultat för delkurs 3, Staden, befolkningen och kulturlandskapet, 6 högskolepoäng/ECTS

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna:

- redogöra för hur industrialiserings-, urbaniserings- och globaliseringsprocesser har påverkat och påverkar bebyggelsemönster och kulturlandskap
- förhålla sig kritisk till befolkningsgeografiska förhållanden, städernas utveckling och urbanisering samt kulturlandskapets utveckling
- utifrån tänkta uppgifter kring urbanisering motivera betygsförslag med utgångspunkt i LGR11

Förväntade studieresultat för delkurs 4, Geografiska informationssystem (GIS), 7,5 högskolepoäng/ECTS

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna:

- översiktligt redogöra för uppbyggnad och olika delar av ett geografiskt informationssystem (GIS).
- konstruera, analysera och presentera enklare former av ett geografiskt informationssystem (GIS) inklusive användning i ett undervisningssammanhang.

Förväntade studieresultat för delkurs 5, Utvecklingsländernas geografi, 7,5 högskolepoäng/ECTS

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna:

- identifiera urbangeografiska och rurala strukturer, relationer och processer i så kallade u-länder.
- jämföra och värdera befolkningsutveckling, urbanisering, migration, kolonialism i olika delar av världen
- identifiera olika utvecklingsteoretiska traditioner
- värdera utgångspunkter för lektionsplanering utifrån kursens innehåll

Innehåll

Kursen innehåller fem delkurser.

Delkurs 1 Världsbild, kartor och GIS 3 hp

I delkursen ges en översikt över geografiämnets innehåll och utveckling. Utgångspunkt är olika sätt att betrakta och återge världen med hjälp av bilder, berättelser, kartor och GIS. Geografi som skolämne introduceras.

Delkurs 2 Naturlandskapet och klimatet 6 hp

Delkursen ger grundläggande kunskaper om naturlandskap och naturresurser. Här behandlas grundläggande geologi inklusive jordens uppbyggnad, plattetektonik, jordbävningar och vulkanism. Vidare behandlas inlandsisens påverkan på landskapet under senaste istiden. Särskild uppmärksamhet riktas mot nordiska förhållanden, såsom berggrund samt de jordarter och terrängformer som bildats genom nedisning och isavsmältning. Kursen ger också kunskaper om grundläggande meteorologi och klimatologi. I kursen ingår en exkursion. Exkursionen som didaktiskt redskap problematiseras och analyseras utifrån ett undervisningsperspektiv.

Delkurs 3 Staden, befolkningen och kulturlandskapet 6 hp

Kursen behandlar det moderna urbana samhällets framväxt. Staden som bebyggelseform och dess utveckling liksom kulturlandskapets utveckling studeras. Befolkningsfrågor och urbanisering i relation till hållbar utveckling är centralt. I kursen problematiseras den globalt snabba urbaniseringstakten med växande städer och dess påverkan på en hållbar samhällsutveckling. Genom fältstudier i skolmiljö problematiseras geografiundervisning i åk 7-9 alternativt i åk 4-6, där även moment av betyg och bedömning ingår. Exkursion ingår i kursen.

Delkurs 4 Geografiska informationssystem (GIS) 7,5 hp

GIS är en teknik för lagring, design och analys av digitala kartor. Tekniken används idag i allt större omfattning inom såväl forskningen som fysisk planering och andra offentliga och privata sammanhang. Kursen ger en introduktion till användningen av GIS som arbetsredskap. Förståelse för representation och analys av rumsliga element betonas. Kursen belyser också generella rumsliga problemställningar i samhället genom praktiska tillämpningar av GIS samt hur dessa kan användas i undervisningssammanhang.

Delkurs 5 Utvecklingsländernas geografi 7,5 hp

Kursen ger insikter i de fattiga ländernas framväxt, kännetecken och position i världens politiska ekonomi. Fokus ligger på den urbana och rurala scenen, globala beroendeförhållanden, utvecklingsteorier och frågor kring genus, resurser, miljö och hållbar utveckling. Begrepp som periferi, välfärd, kåkstad och underutveckling granskas utifrån olika teoretiska ansatser. Utifrån skolans styrdokument och kursens innehåll görs en skriftlig lektionsplanering för tänkt undervisning i åk 7-9 alternativt åk 4-6.

Undervisningsformer

Undervisningen sker i form av föreläsningar, seminarier, övningar, laborationer, handledning och exkursioner.

Seminarium, övningar, laborationer och exkursioner är obligatoriska undervisningsmoment.

Examination

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

Bedömningen av de studerandes prestationer sker i samband med varje delkurs med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd. För betyget Godkänd ska de förväntade studieresultaten vara uppnådda. För betyget VG på hela kursen skall minst tre av fem delkurser erhållit betyget VG. För studerande som ej blivit godkänd vid ordinarie examinationstillfälle ges möjlighet till förnyad examination inom sex veckor.

Didaktiska moment examineras med begränsade reflektionspaper och ett sammanfattande mer omfattande paper i delkurs 5.

Delkurs 1 examineras genom skriftlig tentamen.

Delkurs 2 examineras genom skriftlig tentamen.

Delkurs 3 examineras genom skriftlig tentamen och en kortare fältstudierapport.

Delkurs 4 examineras med hemtentamen och självständigt arbete.

Delkurs 5 examineras genom skriftlig tentamen samt PM i samband med seminarier.

Kursvärdering

Efter avslutad kurs genomförs en kursvärdering som sammanställs skriftligt och återkopplas till studenterna. Sammanställningen redovisas för aktuella institutionsorgan och för berört programråd, samt arkiveras av kursansvarig institution.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Didaktisk litteratur för samtliga delkurser

Møller, Jens Peter (2003) *Geografididaktik. Perspektiv och exempel*. Stockholm: Liber. ISBN: 91-47-05140-X. (120 s)

Aktuell geografididaktisk forskning (artikelkompendium) (ca 200 s)

Delkurs 1 Världsbild, kartor och GIS 3 hp

Gren, Martin & Hallin, Per-Olof (2003) *Kulturgeografi: en ämnesteoretisk introduktion*. Malmö: Liber. ISBN: 91-47-06504-4 (ca 150 s)

Hall, Ola; Alm, Göran; Ene, Stefan; Jansson, Ulf (2003) *Introduktion till kartografi och geografisk information*. Studentlitteratur. ISBN 91-44-04050-4. (ca 100 s)

Institutionens kompendium (ca 150 s)

Delkurs 2 Naturlandskapet och klimatet 6 hp

Andréasson, Per-Gunnar (red) (2006) *Geobiosfären, en introduktion*. Lund: Studentlitteratur. ISBN 91-44-03670-1. (200 s)

Perhans, Karl-Erik (2002) *Istidens landskap*. Sollentuna: Geo Läromedel. (säljs via institutionen) (75 s)

Kompendier (säljs via institutionen) (100 s)

Delkurs 3 Staden, befolkningen och kulturlandskapet 6 hp

Book, Karin & Eskilsson, Lena. *Centrum - utarmning eller renässans?* (1999), KFB-rapport 1999:13, ISBN 91-88371-27-1 (156 s)

Daniels, Peter; Bradshaw, Michael; Shaw, Denis; & Sidaway, James (eds) (2008). *Human geography. Issues for the 21st century*. 3:e uppl. Harlow: Prentice Hall. Kap. 4, 5, 9, 10., ISBN: 9780132056847. (ca 100 s).

Jordan-Bychkov, Terry G.; Domosh, Mona; Neumann, Roderick P. & Price Patricia L. (2006). *The Human Mosaic: A Thematic Introduction to Cultural Geography*. Tenth edition. New York: W H Freeman. Kapitel: 7, 10, 11. ISBN: 0716763842. (ca 125 s)

Kompendier (säljs via institutionen):

Améen, Lennart *Stadens gator och kvarter*

Exkursionshäften: *Köpenhamn och Växjö*

Stadsgeografi och stadslandskap, kompendium del 1-3

Urval ur följande band i samråd med examinator:

Sveriges Nationalatlas (1991). *Befolkningen*. Höganäs: SNA:s förlag. S. 36-100, 158-169, ca. 80 s.

Sveriges Nationalatlas (1992). *Infrastrukturen*. Höganäs: SNA:s förlag. S. 10-57, 66-77, ca. 60 s.

Sveriges Nationalatlas (1991). *Miljön*. SNA:s förlag. Höganäs: SNA:s förlag. S. 122-143, ca. 20 s.

Sveriges Nationalatlas (1993). *Kulturliv, rekreation och turism*. Höganäs: SNA:s förlag. S. 69,64-123, ca. 65 s.

Sveriges Nationalatlas (1994). *Kulturminnen och kulturmiljövård*. Höganäs: SNA:s förlag. ca. 65 s.

Delkurs 4 Geografiska informationssystem (GIS) 7,5 hp

Harrie, Lars (red) (2008) *Geografisk informationsbehandling: teori, metoder och tillämpningar*. Fjärde omarbetade upplagan. Forskningsrådet Formas. ISBN10: 915406015X. ISBN13: 9789154060153. (300 s).

Hall, Ola; Alm, Göran; Ene, Stefan; Jansson, Ulf (2003) *Kartografi och geografisk information*. Studentlitteratur, ISBN 91-44-04050-4. (105 s).

GIS-övningskompendium (säljs via institutionen), 100 s.

Kompendier (säljs via institutionen), 100 s

Delkurs 5 Utvecklingsländernas geografi 7,5 hp

Potter, Robert B.; Binns, Tony; Elliott, Jennifer A. & Smith, David (2008) *Geographies of development: an introduction to development studies*. 3. [revised] ed. Harlow: Pearson Prentice Hall. ISBN: 978-0-13-222823-7 (545 s)

Institutionens kompendium (vetenskapliga artiklar om utvecklingsfrågor, utvecklingsländer), ca 400 s.

Utveckling, kompendium (säljs via institutionen)